

*Мартинюк Н. П.,
студентка 51□ДПК
Науковий керівник:
Приймас Н. В.*

ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У статті аналізуються цілі, засоби та актуальність впровадження освітніх реформ. Здійснено характеристику поняття «реформа», її особливості, наведено приклади сучасних освітніх реформ у початковій школі.

Ключові слова: реформи, зміст освіти, початкова школа.

Аналіз сучасних досліджень. Вивченню проблеми освітніх реформ та їх результатам, включаючи реформи змісту освіти, присвячено багато праць О. Я. Савченко [4], А. А. Сбруєвої, О. І. Локшиної [3], О. В. Овчарук, Н. М. Бібік, О. Й. Фізеші. Питання щодо організаційно-педагогічних засад реформування шкільної освіти в Україні висвітлюється зокрема у роботах Л. Д. Березівської.

Мета статті: проаналізувати головні аспекти, причини і тенденції реформування початкової освіти.

Виклад основного матеріалу. ХХІ століття – час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, в якому якість людського потенціалу, рівень освіченості та культури всього населення набувають особливого значення для економічного й соціального поступу країни.

Зміст освіти – головний засіб цілеспрямованого навчання. Під змістом освіти М. М. Фіцула розуміє систему наукових знань, умінь і навичок, оволодіння якими забезпечує всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей молоді, формування світогляду, моралі й поведінки, підготовку до суспільного життя, праці [5, с.92].

Дослідниця О. Грицайова дотримується думки, що реформа – це перетворююча діяльність прогресивного, якісно позитивного характеру, яка здійснюється в більшості випадків законодавчим шляхом.

У 90-х роках ХХ ст. основними принципами реформування змісту шкільної освіти України були гуманітаризація, диференціація, інтеграція [5, С. 53-55]. На початку ХХІ ст. ефективність початкової освіти пов'язується з реалізацією особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів, що зумовлює чітке визначення результативної складової засвоєння змісту початкової загальної освіти [1, с. 46].

Міністерство освіти і науки України видало наказ від 05.08.2016 № 948 «Про затвердження змін до навчальних програм для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів» із метою розвантаження учнів початкових класів. До найбільш суттєвих змін належать такі: знято фіксовану кількість годин на вивчення кожної теми, ліквідовано дублювання змісту в навчальних предметах «Основи здоров'я», «Я у світі», «Природознавство», уніфіковано термінологію програм, якою мають послуговуватися вчителі та автори підручників, її наближено до вікових особливостей молодших школярів.

Зміни внесено в основному в усіх навчальних предметах початкової школи, зокрема:

- □ «Українська мова»: вилучено підрозділи «Аудіювання» й «Читання»; у 3 класі введено есе для розвитку мислення дітей; у 4 класі вилучено змінювання дієслів за особами та правопис особових закінчень дієслів [2];
- □ у програмі з «Літературного читання» конкретизовано позиції на реалізацію компетентнісного підходу; додано розділ «Аудіювання – слухання-розуміння усного мовлення»; включено імена сучасних авторів: Мар'яни Савки, Наталки Поклад, Зірки Мензатюк, Сергія Гридїна, Андрія Куркова та ін.;
- □ із «Математики» пропонується у 2-му класі виконувати множення зручним для дитини способом;
- □ у програмі з «Природознавства» збільшено кількість уроків-екскурсій та спостережень у природі;

- щодо програми «Я у світі» то, вилучено теми, які дублюються зі змістом предмета «Основи здоров'я», включено практичні роботи, навчальні проекти;
- із програми «Трудове навчання» вилучено теми «Виготовлення об'ємних виробів із дроту» та «Бісероплетіння» [2];
- навчальну програму «Музичне мистецтво» оновлено за рахунок вилучення важких для сприймання дитиною музичних творів застарілого змісту або складних для сприйняття учнями цього віку;
- програму «Фізична культура» доповнено сучасними рухливими іграми та вправами на релаксацію, а натомість вилучено систему оцінювання фізичної підготовленості школярів.

Висновки

Отже, для досконалої моделі освіти в Україні необхідно розробити державні стандарти, переглянути зміст освіти, забезпечити опрацювання та впровадження новітніх комп'ютерних технологій навчання, підготувати нову генерацію вчителів і викладачів, забезпечити формування активної громадянської позиції та позитивного ставлення суспільства до освіти.

Список використаних джерел

1. Байбара Т. Компетентнісний підхід в початковій освіті: теоретичні засади / Т. Байбара // Початкова школа. – 2010. – №8. – С.46–48.
2. Лист МОН України від 17.08.2016 № 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/6119->
3. Локшина О. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія / О. Локшина. – К. : Богданова А.М., 2009. – 403 с.
4. Савченко О. Дидактика початкової школи: Підручник для студентів педагогічних факультетів / О. Савченко. – К.: Абрис, 1997. – 416 с.
5. Фіцула М. Педагогіка / М. Фіцула. – К.: Видавничий центр «Академія», 2009. – 528 с.